

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

3 Vtrumne oblationes de rebus omnibus, quæ licitè possidentur facere
liceat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

res constitutus. Et suo gradu secundum Christum mediator, ut de Moysse Deut. 3. legitur: nam illi incumbitur divina dogmata per Deum reuelata populum docere, tum etiam & sacramenta per ipsum in scriptura eidem populo ipse nomine administrare. Et vice versa eius est functio a parte populi coram Deo stare, eius, scilicet preces apud ipsum fundere, sacrificia ei offerre: donaque & oblationes, & munera presentare. secundum illud, Apostoli ad Hebra. 5. Omnis pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in his que sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis: ergo omnium munerum que populus Deo dicare constituit, usus, administratio, & dispensatio, ad eosdem pertinet sacerdotes. Quod si de eo plo dubitandi ratio inreplevit, multa Christianam familiam, non sacerdotibus, sed ad templorum fabricas, utensiliumque ornamenta ecclesijs dedicare, que ideo sacerdotibus vsui esse non debent. Respondetur propterea nos consulto non asseruisse oblationes omnes in eorum transisse dominium, ut in proprios vsus possint cuncta consumere, sed eorum dispensationes illis incumbere. Quare adiungitur altera conclusio: Sacerdotes trifariam possunt ijs, que ad diuinum cultum offeruntur, vsu. Primum in fabricam, reparacionemque ecclesiarum & rerum apparatus, que ad diuinum cultum attinent, secundo in suum ipsorum proprium victum, quoniam, ut Paulus supra citatus ait: Qui altario seruit, de altario viuere debet. Tertio, in subsidium pauperum, quos condecet bonis ecclesiasticis pasci & sustentari. Conclusio est nota. Nam quidquid Deo exhibetur, cum nostrum ipse honorum non egeat, ad duo tantum vsus sunt, scilicet aut ad templorum, vel officia vel ornamenta, aut ad sacerdotum alimoniam. Quidquid autem superest, erogare debent pauperibus, preterquam quod antiquitus, ut subsequenter demonstrabitur, aliqua etiam solebant ecclesijs conferri peculiariter in vsus pauperum. Eorum autem que ad ecclesie sumptus dedicantur, episcopus est administrator ac dispensator, vel canonicorum collegium, secundum morem qui legitimus sit. Quod propter verissima est sic exposita prior conclusio, quod omnes oblationes ad sacerdotes pertinent. Res est

claras que si vllam habet dubietatem, sequi tractanda est inter explorandum, ut ne sacerdotes suorum fructuum, & omnino, quomodoque sint ab ipsis bona ecclesiastica expendenda.

Ad primum igitur argum. respondetur quod elemosine in pauperes erogantur licet quadamtenus oblationes dicantur sacrificia, eo quod in Deum referuntur, non tamen aut sacrificia proprie sunt oblationes. Hoc enim nomen solis illis congruit, que officia sunt religionis. Elemosine autem non sunt nisi misericordie opera. Ibi tamen, ut dictum est, idem egerit & per sacerdotum dispensationem faciarum, que oblationum participes.

Ad secundum respon. nichilominus partem quoque eandem oblationum stipendi de causa tibi posse vendicare: potest sacerdotum legitate tanquam inopes, aut ratione mercedis, si illis sit aduocatus, aut si aliqua eis forte fuerit commissa peccata.

Ad tertium denique respondetur, quod oblationes postquam consecratae sunt, non possunt rursus in seculum remanere reuocari: ut ara consecrata aut calix, sed tamen si non sint consecratae, possunt sacerdotum arbitrio & permisso ad seculares reuerti.

ARTICVLVS III.

Utrum oblationes de rebus omnibus, quales eis possidentur, facere liceat.

Sequitur tertio loco, postquam de oblationum dispensationibus dictum est, de earum quoque materiis dicere. Haud enim omnia, que homo possidet, materia esse videntur oblationis idonea. Etiam materiae, que se videtur esse ea possidet, que turpiter occupantur, ut patet in eodem ob stuprum, ff. de conditioni ob turp. caus. & tamen Deus 23. legitur: Non offeres mercedem prohibitam in domo Domini Dei tui. Continuoque ibidem prohibetur & pretium canis effertur, quod tamen animal iuste venditur. Et Malach. 1. Si offeras claudum & languidum nomen malum est? Non ergo quicquid iuste possidetur, perinde offertur iuste. In contrarium autem est illud Prover. 3. Honora Dominum Deum tuum de tua substantia. Quia vna voce cuncta que possidentur.

SOTO
de Iustitia
Legibus
DII
13

Scriptus.
Solutio.
Secti-
conclu.

Prima conclusio. Probatio. sidentur, concluduntur. Atque tribus respon- sionibus. Prima de iis, quæ in iustis acquiruntur quod possidentur, nulla sit Deo oblatio licite. Probatur: Oblatio cum virtus sit religionis, esse non debet iustitiæ violatio. nam eadem virtus sub præcepto est Dei: & sicut vero, vti ait Aristor. omnia vera: & sic & cuiuscunque diuini mandati: cetera conlonat; cuncta autem iniuste paria, iustitiæ lege, atque adeo Dei restitutiõni obnoxia sunt: ergo nequeunt eidem Deo dari. Huius rei Augustini in lib de verbis Domini pulchrum affert exemplum.

Augu. Si deprecaueris, inquit, aliquem inuadendum, & despolijs eius dantes alicui iudici, qui pro te iudicet, tanta vis est iustitiæ, vt & si diuiserit, non est talis. Deus tuus, qualis non debes esse neque tu. Hæc ille. Vbi affert rationem rei exerti. Oblatio enim ad propitiandum placandumque Deum fit: qui iudex est virtutum omnium, legumque custos. Cum ergo te condemnaturus sit, nisi quidquid deperis restitueris, genus est diuini contumeliæ, si eadem re illum propitiari contendas, de qua te certus est condemnare. Vnde & ecclesiasticus 34. Inimolanis ex iniquo, oblatio est maculata.

Secunda conclusio. Quantum ad rei per se naturam attinet de re quacunque iuste possessa iuste fieri potest oblatio. Pare. Nam & eiusmodi rerum homo est vere dominus aut possessor legimus: quorum ideo habet legitimam vltim eundemque sibi præstante Deo, potest ergo vnusquisque atque adeo debet cum prudentiæ moderamine eorum, quæ ab ipso recipit, partem ei re pendere: secundum illud primi Paralipom. cap. vi. Quæ de manu tua accepimus reddimus tibi.

Tertia conclusio. Ex his quæ re accidit, commaculata oblatio potest etiam eorum, qualitate possidentur. Probatur: Quia ad operis studiositatem non satis est genere suo esse bonum, nisi & quæ circumstantiis perinde honesta. accedere autem potest vnde eiusmodi oblatio sit mala. Et primū cultoribus præca legis, quibus omnia in figura contingebant, multa erant legalia, vel propter significationem, vel propter id, quod illi Republica immundum ac turpe habebatur, offerri non licebat: quæ quidem prohibitionis ratio sub lege nostra

Paulus. cessauit; nam vt ait Paulus ad Titum 1. Omnis creatura Dei reputatur munda. Possunt nihilominus & nostri oblationibus alia contingere incommoda: vel quia id quod licite possidentur, per misericordiam debetur potius aliter, quam offerri debeat in templo: vel propter scandalum, vel propter contempum, vel propter aliud quidpiam. Obiurgat enim Christus Maethæi quinto, Phariseos, qui plebi persuasum contenderent, vt potius iudicandis parentibus abessent, quam faciendis oblationibus. Et mererit dum turpe lucrum offert, scandalum dat, & quod despectui habet Deo offerri, cum ipsum despicit. Contra primum autem membrum tenet huius conclusionis, quo dictum est nonnunquam debere potius res vel parentibus vel egenis erogari, quam templo offerri arguitur, in vniuersum conducentius esse atque ad diuinum cultum accommodatius, bona nostra ad conficienda celestiaque sacrificia elargiri, quam in egenorum subsidia. Apparet enim vulgo sic cenari, eo quod per sacrificiū Deo propius se ipsa accedimus. Cui tamen vulgari opinioni miscetorum egestas non nunquam reclamatur. Ad hoc ubi distinctione respondetur. Opus enim virtutis & duobus inter alia quantæ sit perfectiõnis estimatur. Primum ex obiecto, vnde suam speciem formatur. Secundo, ex necessitate, cui charitas super succurrere satagit. Igitur si ad priorcm rationem spectemus, oblationes sacra, ac perinde sacrificia, reliquis elemosinis longè præstant: nam religio, vt secunda secunda quæstione decima octaua, auctor est D. Thom. quippe quæ Dei reuerentiam pro obiecto habet, excelsior est virtus, non modo misericordia, verum & moralibus vniuersis, vt pote quæ non nisi erga proximos versantur. Atque huic pertinet verbum Christi, Mat. 23, vbi officium & causam Magdalena, quæ ipsum dispendio pretiosissimi vnguenti vnxerat, aduersus indignantes discipulos defendit: sanè qui opus misericordie plures pendebant. Docuit enim opus illud in reuerentiam personæ ipsius Dei exhibiturum, religione sua antefendum. Et ideo non condemnauit misericordiam in pauperes, immo commendauit maxime, dicens: Pauperes semper habebitis vobiscum. At tamen declinauit, quod opportunam illam, vt elemosinam

Paulus.

Argu.

Secunda conclusio. Probatio.

Tertia conclusio.

mosina cum tam excelso gradu religionis
 esse adiuncta: nunquam deinceps foret
 mundus habiturus. Atque ideo ait, Me au-
 tem non semper habebitis. Religio autem
 factum diuinitatis maiestatem atque im-
 mortalitatem pretioso illo incorruptibili
 que vnguento conserui: tum etiam & in-
 corruptionem humanitatis praeignare.
 Scriptum enim erat, Non dabis sanctū tuū
 videre corruptionem; idque fortasse verbo
 illo ecclesis Redemptor declarauit: Ad se-
 peliendum me fecit. Hoc est: sic ista pro-
 statur me vere mortuum sepeliendum, ut
 quasi spiritu prophetico singularem meū
 sepulture modum praenuntiauerit: vbi ad
 meum corpus cōmuni lege est in cineres
 abiturum. Adde inter huiusmodi religio-
 nis officia potissimum esse atque optatissi-
 mū sacramentum, vbi nihil minus, quam
 Deus ipse immolatur. Nihilominus tamē
 hoc verissimum est: quod vtiā, ut est cer-
 rissimum, ita esset Christiana familia per-
 suasissimum, quod necessitatis pōdus vnde vir-
 tus ac potissimum misericordiae incremen-
 ta suscipi, efficiere potest, ut ad Dei cultum
 conferentius sit, atque adeo optatius opē
 ferre miseris, quam oblationes & sacrificia
 faceret. Et ratio est, quod sacrificia, ut dictū est,
 non in Dei vtilitatem qui bonorū nōstro-
 rum non eget, sed in eis duntaxat gloriam
 nostramque deuotionem excitandam cele-
 brantur & offeruntur. At vero tanta est
 Deo pauperum cura, ut eorum vtilitatem
 saepenumero plurius ad sui charitatem, ac sub-
 inde gloriam aestimet, quam reliqua sacri-
 ficia. Idque maximē postquam idem ipse
 Deus cum diues esset, ut ait Paulus, propter
 nos egenus factus est, nos itasque miseras
 & strumnas vsque adeo suas fecit, ut in die
 illatremenda coram Angelorum homi-
 numque vniuersitate conserui non sit veri-
 turus, se ipsum apud nos esuriuisse, nudūq;
 fuisse, & mendicum; ac tandem quidquid
 vni ex minimis indigentibus fecimus, qua-
 si ei ipsi in propria persona fecisse. Vnde
 Matth. 9. nec vero citra indignationē Pha-
 risaeos obiurgat, quod propheticum oraculū
 non intellexissent. Euntes enim inquit, di-
 scite quid est, Misericordiam volo, & non
 sacrificium. Sic enim scriptū extabat Osee
 6. cui Propheta adiecerat: Et sapientiā Dei
 plus quam holocausta. Quapropter post-
 quam Paulus epistola ad Hebraeos, qui tā-
 erant sacrificijs frequentandis dediti, in

hoc penē insumpserat, ut singulare Chri-
 sti pontificis nostri sacrificium cōmuni-
 ret, cuius praesentia illa omnia abolerent,
 ne inde colligerent ob illud dimittendam
 semper fore misericordiam pauperum, il-
 lum tandem Epistole Colophonem adhi-
 buit, ut communitos beneficentiae eos ap-
 primē curaret. Charitas enim, inquit, fra-
 ternitatis maneat in vobis, & hospitalita-
 tem nolite obliuisci: per hanc enim latue-
 runt quidam angelis hospitio receptis. Et
 infra, Beneficentiae & cōmunications nolite
 obliuisci, talibus enim hostis promittit
 tur Deus. Ad argumentum igitur contra-
 rium responderetur nihil vetare quo minus
 virtus, quae altera genere suo inferior est,
 quandoque ob necessitatem sit pretiosior.
 Haec propterea tam multis inculcauerim,
 quod sunt qui falso omnia putent sua bona,
 potissimum dum ab hac luce recedunt: in
 amplissimum Missarum numerū & in Ca-
 pellarias expendendā. Nam etsi in ecclesie
 ortu illa essent impendio necessaria, & vi-
 modo defunt, consulenda sint: tamen vti
 diuinus cultus satis est celebris multo esse
 consultius egenorum calamitates leuare,
 longe enim crebrius in Euangelio habui-
 nos Christus misericordiae admonuit cur-
 rauit, quam ut eleemosinas in sacrificia con-
 uerteremus. Nam quamuis oratio satisfi-
 ctioque sacrificijs acceptissima sit: tamen
 eleemosina, quae praecipuum est charitatis
 officium, & pauperū orationes valde sunt,
 testante Christo, efficaces, ut nos in aeterna
 recipiant tabernacula.

Ad primum igitur argumentum respō-
 detur, in veteri lege mercedem prostitubus
 offerri esse prohibitam, propter immundi-
 tiam: quae ratio cessauit in noua. Est etiam
 tamen scandalum talem recipere oblationē
 quia viderentur sacerdotes ad meretricum
 turpitudinem cōiuere. De pretio autem
 canis: Iosephus lib. 2. (vbi inter tractandum
 de legalibus dicebamus) sic legem inter-
 pretatur, quod canum opera, sicuti modo ab-
 ni & equi ad foecundandas equas, redimi
 solebant pretio ad impragnandas canes:
 quare pretiū illud propter turpes fontes,
 quoque ad oblationibus repellatur. Et
 for itur inde probabilitatem interpreta-
 tio, quod vna componuntur prostitubi mer-
 ces & pretium canis. Altera verō a Des-
 cribus adhibetur interpretatio, quod cum pri-
 mogenitum animalis mūdi sic esse in

SOTO
 DE IUSTITIA
 DE LEGIBUS
 DI II
 13

Ad tertium. plo conferendum, ut non redimeretur: animalis vero immundi primogenitum, redibatur pretio. Canis autem sic reputabatur abiectus, ut non esset quinque scelis dignus, quibus eiusmodi animalia redimebantur: & ideo aiunt, quod extra templum occidebantur. Porro autem expositio haec neque textui est consona. Si enim propter eius utilitatem ad nihil erat commendum ad quid erat in templum presentandum? Quocirca melius est dicere simpliciter fuisse offerri prohibitum, tum propter animalis utilitatem, tum etiam quia forsitan, ut ait S. Tho. in usu erat Genibus ad sacrificandum idolis. Ratio ergo illa cessavit in euangelio. Ad tertium respondetur, quod animal cecum, aut alter truncum, aut debile, ad oblationem ineptum erat. Primum, quia oblatio debebat esse immaculata. Secundo, quia esset vitiosum atque opprobrium. Praeterea ratione voti, quod debet Deo optimè solui. Quare oblatio Caini non fuit Deo accepta sicut Abelis. Quae quidem rationes vim suam in lege nostra retinent. Qui enim vel acidum, vel vinum, vel putrem sanam ad rem diuinam celebrandam offerret, prauè quidem faceret, nam illa non sunt conficiendo sacrificio egrua. Et qui vasa aut indumenta sordidissimis visibus seruentia, templo dedicaret, ex quibus vestes facere & vasa fabricarent, contemptor eorundem sacrorum censeretur. Et qui animal voto Deo leuaueret, & claudum, vel oecum, vel alia de causa & illissimi pretij solueret, vel decimas expellimo grano, & mulo, profectò non caste seruaret fidem, quae Deo habet obligatam.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum ad primitiarum solutionem homines tenentur.

INter alias oblationum species connumerantur primitiae, de quibus ideo inquitur, vtrum vi praeccepti debeantur. Est enim contrarium testimonium supra citatum. Exod. 25. vbi ait Dominus ad Moysen, ut primitias ab homine qui vltro acus offerret acciperet. Et Exod. 13. data

legè primitiuorum, quae legitima erant primitiae, subditur: Erunt quasi signum in manu tua, vox autem signi contentionalia designat, quae in nostra lege cessarunt: ergo sicut non tenemur primogenita offerre ita neque aliarum rerum primitias. Secundo. Primitiae olim Deo reddebantur, ut de singularibus beneficijs ab ipso susceptis gratias ille populus eidem rependere. Habetur enim Deut. 6. Tolles de cunctis frugibus tuis primitias, accedesque ad sacerdotem, qui fuerit in diebus illis, & dices ad eum: Profiteor coram Domino Deo quod ingressus sum terram pro qua iurauit Deus patribus nostris, ut daret eam nobis: ergo neque exitanea nationes, neque verò nos tenemur illas prohibere. Tertio. Si lex esse primitiarum coactrix, tunc praecipita esse deberet taxa illius solutionis, sicut in decimis. At vero in neutro testamento talis habetur taxationis lex: ergo sub nullo comprehenduntur praecceptum contrarium autem est canon. Greg. VII. Decimas, 16. q. 7. Cuius verba sunt: Oportet congruentius nos decimas & primitias, quas iure sacerdotum esse sancimus, ab omni populo accipere: quas fideles Domino percipientes offerunt.

Primitiae singulari enim in genere oblationum locum obtinens. Differunt enim à reliquarum generali ratione, quatuor modis, quos hic D. Tho. dignonit. Primo, iuxta vocis sonitum differunt materia: nempe quod de primitiis rerumque optimis inijs offerebantur: quamuis sint qui nomine primitiarum non prima, sed optima intelligant. Quomodo modum de Abele refertur, quod obrulit de pinguedine gregis. At vero rex Nume 8. vtrumque insinuat. Nam quod primum est, censetur optimum. Vnde ibidem omnem medullam olei, & vini, ac fumentum quidquid offerunt primitiarum, tibi dedi: scilicet Aaron. Et subdit: Vniuersa frugum initia, quae gignit humus, & Domino deportantur, cedenti in vltus tuos. Secundo, ratione causae à reliquis distant, quod reddebantur Deo ex causa specialia: nempe ut homines idiniuant beneficium recognoscerent, & profiterentur, ad eod quidquid ex terra fructibus percipiunt, Deo auctore illis proveniente: cui adeo iuxta verbum citatum: in Paralipom. 17. quae de manu eius acceperunt, reddere debent. Tertio differrebat & in modo, quod cum aliqua

Secundum.

Tertium.

Quadruplex differrent primitiarum à ceteris oblationibus.